

MASCLISME

Lucía Avilés

TITULAR DEL JUTJAT PENAL NÚMERO 2 DE MATARÓ

“La violència econòmica genera un patiment psicològic a dones i fills”

MONTSE RIART
BARCELONA

A principis d'octubre la titular del jutjat penal número 2 de Mataró, Lucía Avilés, va elevar una exposició raonada demanant a l'Estat que reconegués la violència econòmica contra les dones com una forma més de violència masclista. Una iniciativa pionera a Espanya i a Europa que encara no ha obtingut resposta.

Quan parlem de violència sobre les dones pensem en violència física i psicològica. ¿Però n'hi ha també d'econòmica?

Sí. A través de la violència econòmica es genera un patiment psicològic a les dones i els fills. Els tractats internacionals que ens vinculen, com el Conveni d'Istanbul, reconeixen l'econòmica com una modalitat de violència de gènere, i en això encara hem d'avançar en la legislació estatal perquè es reguli. Ara hi ha un desfasament entre la manera com es regula la violència de gènere al Consell d'Europa i com es regula a l'Estat. La legislació autonòmica sí que reconeix la violència econòmica com a violència de gènere, però les autonomies no tenen competències penals ni processals.

El cas que la va portar a fer la petició era l'impagament reiterat d'una pensió. ¿Hi pot haver altres situacions?

La violència econòmica adopta formes múltiples. La més coneguda és l'impagament de les pensions, però n'hi ha d'altres com el sabotatge laboral –cada vegada que la parella de manera imperativa diu: “No treballis, que ja me n'encarrego jo”– o quan s'atribueix el domicili familiar a la mare, hi ha una hipoteca i el pare deixa de pagar la seva part.

¿El fet que la violència econòmica no estigui regulada impedeix, per exemple, que es pugui plantejar com a agreujant d'un delictes?

A més de les previsions que fa el pacte d'estat contra la violència de gènere, l'article 14 de la Constitució reconeix la igualtat entre sexes i l'article 9 preveu que l'Estat elimini totes les dificultats perquè es consolidi aquest dret. A això cal sumar-hi que, d'acord amb el principi de diligència de vida, regulat pel conveni d'Istanbul, l'Estat ha d'actuar amb la deguda diligència en la prevenció, investigació, sanció i reparació de tots els delictes i, en aquest cas, de la violència contra les

CRISTINA CALDERER

dones. No regular la violència econòmica, per a l'Estat és tant com consolidar la seva posició com a còmplice dels agressors: consolida i legitima el control econòmic sobre les dones, que és precisament allò en què es tradueix la violència econòmica.

El pas que vostè ha fet té pocs precedents.

És el segon cop que es planteja a Espanya una iniciativa legislativa judicial, i té un valor històric important perquè no només és el primer cop que es planteja en relació amb la violència sobre les dones sinó que també, i crec que això té una càrrega simbòlica important, és el primer cop que el planteja una jutge, i una jutge de base. I ho dic perquè dins la carrera judicial, com a la resta de professions, hi ha un sostre de vidre per a les dones. També les jutges tenim una veu jurídica per activar la palanca de canvi social, i això és el que he volgut fer en l'exposició: alçar la veu en nom de moltes dones que necessiten el dret com un instrument d'emancipació.

I en té resposta?

No hi ha cap canal de comunicació directe entre jutjats i el ministeri de Justícia. Vam trucar a la Moncloa i no sabien de què parlàvem. Però l'article 4 del Codi Penal no només diu

Variants
“La violència econòmica més habitual és no pagar pensions, però n'hi ha més”

Masclisme
“A la carrera judicial també hi ha un sostre de vidre per a les dones”

que s'han de rebre aquestes exposicions, sinó que també s'han de tramitar. Al final vam enviar-la al ministeri de Justícia i de moment no en tenim resposta. No es pot entendre que una qüestió d'ordre públic com la violència de gènere –i una de les seves manifestacions, que és la violència econòmica– no sigui atesa pel govern. Com que no hi ha constància de la tramitació, he dictat una nova providència explicant que hi ha el deure de tirar-la endavant i l'he enviat a la presidència del govern, el ministeri de Justícia, el d'Interior, el d'Igualtat i la Delegació del govern en matèria de violència de gènere. Ara se'ls demana expressament que hi donin resposta.

Parlant de violència masclista: ¿casos com els d'Igualada evidencien que cada cop hi ha més agressions sexuals i més greus?
Cada vegada hi ha més consciència d'aquests casos, i això fa que es denunciïn més, però també és cert que a causa de la inexistència d'una educació afectivosocial cada cop es consumeixen més continguts pornogràfics a través de les xarxes socials, i això deriva en la necessitat d'imitar allò que s'hi veu. —